

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

47

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції

***Перспективи розвитку
науково-методичного забезпечення для
самотійного вивчення дисциплін
та їх окремих розділів***

ОДЕСА 2016

Матеріали друкуються відповідно до рішення 47-ї науково-методичної конференції ОНАХТ “Перспективи розвитку науково-методичного забезпечення для самостійного вивчення дисциплін та їх окремих розділів”, яка проходила 4–5 квітня 2016 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Волков В.Е., д-р техн. наук, професор,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Леонтєва І.О., методист методичного відділу.

Головним шляхом підтримання якості навчання стала проведена в ОНАХТ реструктуризація навчального навантаження в поєднанні з використанням сучасних технічних засобів та новітніх технологій навчання.

Укрупнення дисциплін, укрупнення потоків та груп, а також використання так званої «керованої» самостійної роботи студентів (коли студенти працюють самостійно, але під керівництвом або безпосереднім контролем викладачів) призвели до мінімізації зменшення загальної кількості аудиторних годин для студентів при одночасному суттєвому зменшенні навчального навантаження (в тому числі й аудиторного) викладачів.

Відіграли також свою роль в підтриманні належного рівня якості навчання і численні індивідуальні та тематичні консультації студентів, і використання (насамперед для організації та проведення самостійної роботи) сучасні комп'ютерні технології та технології дистанційного навчання, і створення електронних підручників, інтерактивних лекцій та віртуальних лабораторних робіт, і помітна активізація роботи студентських гуртків та взагалі будь-які форми позааудиторної роботи із студентами (особливо хотілося б відзначити Клуб Робототехніки на базі науково-дослідної лабораторії «Мехатроніки і робототехніки» при кафедрі Автоматизації технологічних процесів та робототехнічних систем).

Проте важливим і, на наш погляд, досі ще недостатньо використаним резервом для підвищення якості викладання (насамперед – викладання фундаментальних та загальноінженерних дисциплін) лишається укріплення міждисциплінарних зв'язків.

Міждисциплінарні зв'язки мають бути спрямовані як на уникнення зайвих повторень інформації, так і на виділення базових положень кожної дисципліни.

Знання, вміння та навички, отримані студентами при вивченні фундаментальних та загальноінженерних дисциплін, мають знайти відображення та набути подальшого розвитку при навчанні на випускових кафедрах (насамперед при виконанні курсових робіт та дипломних проектів).

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

С.Ф. Волкова, О.Л. Фрум

Суспільні перетворення накладають відбиток й на систему вищої освіти, висуваючи нові вимоги до організації та якості підготовки фахівців. Нині існує запит на виховання творчої особистості, індивідуальності, здатної на відміну від людини-виконавця, самостійно мислити, генерувати оригінальні ідеї, приймати сміливі, нестандартні рішення. Тому важливим завданням професійної підготовки фахівців є розвиток творчого потенціалу студентів. Результатом творчої співпраці викладачів і студентів можуть стати нові

педагогічні проекти та моделі освіти, методи, технології навчання та виховання, навчальні програми, підручники та посібники.

Для розвитку творчої активності майбутнього фахівця необхідно оновлювати не лише зміст навчальних програм з усіх дисциплін, а й методики їх викладання; наполегливо впроваджувати в навчальний процес дискусійну форму проведення практичних занять; передбачати для студентів самостійний пошук причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей суспільних процесів та явищ; проводити творчі конкурси студентських робіт. Потребує розв'язання й проблема творчої професійної діяльності викладача як організатора педагогічного процесу.

Творчий потенціал викладача повинен включати не тільки нестандартний, пошуковий та інноваційний підхід до організації та здійснення педагогічного процесу, а й постійне його вдосконалення та збагачення. Сучасне психолого-педагогічне мислення передбачає також сміливе створення власних ефективних методик, які найбільш повно відповідають психолого-педагогічним особливостям педагога і впливають із новітніх педагогічних концепцій. Основними характеристиками такого мислення науковці вважають якість, чіткість, логічність, системність, послідовність, самостійність, гнучкість, сміливість, оригінальність.

Творчий потенціал педагога не є сталим явищем, багажем, який людина носить все життя у незмінному вигляді. Він змінюється, розвивається, збагачується і в цьому розумінні є невичерпним. Не може бути й певної норми розвитку творчого потенціалу або якого-небудь загального стандарту. Рівень розвитку творчого потенціалу в кожного педагога свій. Цей факт виключає усереднення в освіті, обумовлює необхідність особистісно-орієнтованого навчання, врахування специфіки професійної підготовки студентів, їх інтересів та потреб, здібностей та можливостей. Слід пам'ятати й про те, що творчість ніколи, ні за яких обставин, ні в якій діяльності не виникає під тиском чи примусом. Тому усі змістовні компоненти і форми педагогічної творчості мають відповідати принципам гуманної педагогіки, їх необхідно будувати на основі взаємодії учасників навчального процесу, що дасть можливість створити доброзичливий психологічний клімат у ВНЗ, який у свою чергу позитивно впливатиме на розвиток інтелектуальних, професійно-трудових здібностей і соціальних якостей майбутнього фахівця.

Ми переконані в тому, що ключ до вдосконалення підготовки фахівця – в організації самостійної роботи студентів, яка б допомагала розвивати ініціативу, формувати власні погляди, переконання, виховувати почуття відповідальності. Викладач спочатку пропонує, а згодом може змінювати навчальні завдання, і таким чином спонукати студентів до різноманітної творчої діяльності. Досвід роботи у вищій школі, пошук нових організаційних форм викладання економічних дисциплін дозволили нам виявити ряд ефективних прийомів активізації творчої діяльності студентів. Перш за все, це різноманітні завдання для встановлення зворотного зв'язку, основним призначенням яких є перевірка, закріплення й застосування засвоєних

студентами теоретичних знань. До форм такої роботи ми відносимо: понятійний диктант, складання розгорнутого конспекту лекції, аргументований аналіз конкретних економічних подій, чи процесів, проблемно-пошукові завдання, завдання розрахункового характеру.

Досить цікавою формою самостійної роботи, яка допомагає активізувати зусилля у навчальному процесі, є науково-дослідна робота. Саме вона створює можливість реального співробітництва між викладачем та студентами, посилює інтерес до професійної діяльності. Така робота змушує студентів по-іншому поглянути на суть і зміст навчання у ВНЗ. Ефективним засобом педагогічного впливу ми вважаємо також прийом емоційного спонукання до активної творчої діяльності, що забезпечується використанням на заняттях записів наукових, публіцистичних аудіо та відео програм. Студентам з достатньо високим рівнем розвитку пізнавальної діяльності корисно давати завдання на створення блок-схем основного змісту тієї чи іншої теми, виявлення системних зв'язків у змісті навчальних курсів.

Результати такої роботи як правило обговорюються й коректуються на семінарських заняттях та індивідуальних консультаціях. Максимальний розвиток творчого потенціалу студентів відбувається в процесі спеціально організованої навчальної діяльності у вигляді ділової гри. Ділові ігри дозволяють моделювати різні складні й конфліктні ситуації, аналогічні тим, з якими студент може зустрітися в житті. Гра завжди націлена на вироблення стратегії поведінки, сприяє формуванню інтуїції, умінь вільно орієнтуватися та діяти в складній ситуації, допомагає передбачати вірогідні наслідки тих чи інших рішень, аргументувати свій вибір.

Отже, можна зробити висновок про те, що розвиток творчого потенціалу студентів має бути цілеспрямованим, методологічно обґрунтованим процесом, адже його метою є формування креативної особистості, максимально адаптованої до вимог сучасності. При цьому ефективність та результативність педагогічного здійснення забезпечується всією логікою побудови змісту навчального процесу, стилем навчання і виховання, відповідними організаційними формами та прийомами. І від того, як викладач і студент будуть враховувати їх у своїй діяльності залежатиме рівень професіоналізму і духовності майбутнього фахівця.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТРЕНІНГІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОМБІКОРМОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Б.В. Єгоров, А.В. Макаринська, О.Є. Воєцька, Т.В. Бордун

Запорука успіху будь-якого сучасного підприємства – постійне вдосконалення та розвиток навичок персоналу. Розвиток кадрового науково-виробничого потенціалу заснований на різних формах навчального процесу (рис. 1), метою яких є підвищення інтелектуального і професійного рівня

О.І. Южакова, Т.Г. Казарян	153
ТЕХНОЛОГІЯ SKYPE – ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	
О.Б. Васи́лів, О.С. Тітлов	155
ВИКОРИСТАННЯ ТЕМАТИКИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ КАФЕДРИ БІОТЕХНОЛОГІЇ, КОНСЕРВОВАНИХ ПРОДУКТІВ І НАПОЇВ В КУРСОВИХ ТА ДИПЛОМНИХ ПРОЕКТАХ СТУДЕНТІВ	
Я.Г. Верхівкер, О.М. Мирошніченко	156
РОЛЬ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ’ЯЗКІВ В ЗАПРОВАДЖЕННІ НОВОГО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»	
В.Е. Волков, Н.О. Макоєд	157
РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	
С.Ф. Волкова, О.Л. Фрум	158
НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТРЕНІНГІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОМБІКОРМОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
Б.В. Єгоров, А.В. Макаринська, О.Є. Воєцька, Т.В. Бордун	160
АНАЛІЗ ДИПЛОМНИХ ПРОЕКТІВ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТЕХНОЛОГІЇ ЗБЕРІГАННЯ І ПЕРЕРОБКИ ЗЕРНА»	
Б.В. Єгоров, О.Є. Воєцька, А.В. Макаринська	163
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
Д.О. Жигунов, О.С. Волошенко	165
ВІДКРИТТЯ НОВИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ У СФЕРІ ОСВІТИ	
І.М. Агєєва, І.І. Савенко, І.О. Седікова	167
РОЛЬ ДІЛОВИХ ІГОР ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АГРОПРОМИСЛОВІ ФОРМУВАННЯ В СИСТЕМІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ»	
Н.Й. Басюркіна	170
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»: ВИКЛИКИ ЧАСУ, ВИМОГИ СУСПІЛЬСТВА	
С.А. Бондаренко	171
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ MOODLE	
Ю.К. Корнієнко, Ф.А. Трішин	173
ЗАСТОСУВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ОПРАЦЮВАННІ КУРСУ ДИСЦИПЛІНИ "КУЛЬТУРА ХАРЧУВАННЯ"	
О.В. Золовська	180
ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ НАУКОВОЇ ГАЛУЗІ	
О.І. Павлов	181
ВИКОРИСТАННЯ СДН MOODLE ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В КУРСІ «ДИСКРЕТНА МАТЕМАТИКА»	
Ю.К. Корнієнко, В.М. Плотніков	183